

BÁCS

MEGYEHÁZA

2021. december

A BÁCS-KISKUN MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT IDŐSZAKI KIADVÁNYA

TURIZMUS

Épülő Duna-kör

5. oldal

ARCOK

Hambalkó Magdolna

9. oldal

SPORT

Ternák Tamás

12. oldal

Hivatása egyben a hobbi is

Tudományos munkásságának elismeréseként rangos szakmai díjat vehetett át dr. Rosta Szabolcs régész, a Kecskeméti Katona József Múzeum igazgatója

9. oldal

Tovább épül és szépül Bács-Kiskun megye

Már megjelentek az új TOP Plusz pályázatok, amelyek a 2021-27-es pályázati ciklusban adnak lehetőséget számos fejlesztésre. Az előző időszakban mintegy 110 milliárd forintból fejlődött Bács-Kiskun megye. A novemberben rendezett Polgármesteri Fórumon főként a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program került górcső alá, illetve Rideg László elnök az eddigi eredményekről is beszámolt.

Részletek a 2-3. oldalon

 Széchenyi Terv Plusz Építsük együtt Magyarországot!

ADVENT – görögkatolikus szemmel

Görögkatolikus egyházunkban, miként húsvétra a nagyböjttel, úgy Jézus születésének ünnepére is egy hosszabb bűnbánati időszakkal készülünk (november 15 – december 24.). **Thesszalónikai Simeon** mondja: „Ez a negyvennapos böjt ugyanolyan, mint Mózes böjtje, ő ugyanis negyven nap és éjjel tartó böjtölése után megkapta a tízparancs kőtábláit. Ugyanígy böjtöljünk negyven napon át, hogy megkapjuk a Szűz Máriától megtestesülő élő Isten Igéjét...”

Szent János apostol tömören fogalmazza meg a közeledő karácsony lényegét: „**Az Ige testté lett, és közöttünk lakott.**” (Jn 1, 14) Jézus Krisztusban a Szentháromság második személye, az örök Ige emberré lett. Isten lépett be az emberi történelembe. Isten emberré lett, a teremtetlen teremtménnyé. A történelmi személy – Jézus Krisztus – nem más, mint Isten megjelenése. Nemcsak megmutatta magát, hanem megfoghatóan, sőt megölhetően volt itt; nem csupán velünk volt, hanem közlünk való lett.

Advent üzenete: „**Várjuk reményünk boldog beteljesülését: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét.**” (Tit 2, 13) – Isten az ő végtelen szeretetéből önmagát ajándékozta nekünk. Ha befogadjuk, akkor minket is új, újjászületett emberré teremt. Ez a felfoghatatlan öröm, amely szeretetre, az ünnep kapcsán pedig szerény ajándékozássra is indít bennünket.

Feczák László

kecskeméti görögkatolikus parókus

Bács-Kiskun boldoggá tesz

Kiskőrösön mintegy 400 horgolt négyzetből készül a város karácsonyfája

Mire az otthonokba kerül a Megyeháza decemberi száma, a tájat talán már hótakaró borítja. Így lenne szép az ünnepvárás. De az évszakok mintha hadat üzentek volna egymásnak, nagy összevisszaságban jönnek-mennek a világban. A klímavédelmi törekvések, minden akarat és szándék arra irányul, hogy megmentse a Földet, hogy jobba tegye a világot, az emberek életét. Egészen kicsi szeletet igyekszünk hozzáadni ehhez az értékhez, hiszen a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat vezetése, a Megyeháza munkatársai a megye lakosságának érdekeit szem előtt tartva dolgoznak. Lizik-Varga Katica kolléganőnk, a Magyar Örökség díjas Credo Együttes énekeséhez csatlakozva (QR-kód) „Adventi csendes áhítattal” kívánunk boldog karácsonyt a megye összes lakójának!

Zamatos gyümölcsök Jánoshalmáról

Még idén elkészül Jánoshalmán az agrárlogisztikai központ. A gyümölcsfeldolgozó és hűtőházat magában foglaló létesítmény jelentős segítséget nyújthat abban, hogy stabilan piacra jussanak a zamatos bácskai gyümölcsök.

A térség és ezen belül Jánoshalma jelentős gyümölcsstermelői hagyományaira épít az a beruházás, amelynek keretében agrárlogisztikai központot alakítanak ki Jánoshalmán. Felismerve, hogy az értékesítés tekintetében egyre nagyobb a feldolgozottság és a tárolókapacitás jelentősége, az önkormányzat egy gyümölcsfeldolgozó és egy hűtőház kialakítására pályázott a Széchenyi 2020 Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

keretében. Ehhez előbb az ipari park fejlesztését valósították, majd 2020-ban kezdődhetett az agrárlogisztikai központ építése. A hűtőház és a gyümölcsfeldolgozó üzem beruházásai még az idén elkészülnek.

Folytatás a 3. oldalon

TOP-HÍREK

MEGOLDÓDOTT GÁTÉR
CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉSE

A megyei önkormányzat által koordinált TOP pályázati forrásból Gátéron 50 millió forintból fejlesztették a község csapadékvíz-hálózatát. A település legfontosabb csomópontjain tisztítóaknákat helyeztek el, kimarkolták és kiszíntezték az árkokat, az átereszeket pedig a megfelelő szintre helyezték, valamint nagyobb átmérőjűre cserélték. Az összegyűjtött csapadékvíz befogadása, biztonságos elvezetése és a víz helyben tartása érdekében a település alacsony fekvésű területén új tározót hoztak létre.

BIZTONSÁGOSAN
KÖZLEKEDNEK
GÉDERLAKON

Géderlakon eddig nem volt kijelölt gyalogátkelőhely, de az 53 milliós TOP-forrásnak köszönhetően most kettő is a helyiek biztonságosabb közlekedését szolgálja.

A két új gyalogátkelőhelyet a település legforgalmasabb részein: a Faluház és az iskola között, valamint az Ordasi úton alakították ki.

A fejlesztés során a község központjában és az Ordasi úton négy buszből kialakítása is megtörtént. Az útburkolatcserék és az új várófülkék elhelyezése szintén a fejlesztés részét képezi.

MEGÚJULT A KÖRTŐ
SZALKSZENTMÁRTONBAN

Régen várt fejlesztés valósult meg Szalkszentmártonban: a település központjához közeli Körtő teljesen megújult. A tavat a TOP forrásának köszönhetően megtisztították a helyenként méteres vastagságú iszaptól és a felületét teljesen benövő nádtól. Emellett két vízi zsilipet is elhelyeztek a területén, melyek a víz akadálytalan áthaladását biztosítják.

A tó által határolt területen található egy füves focipálya, mely mellett most műfüves focipályát hoztak létre.

Egyedülálló
az új tiszaugi átkelő

Még szeptemberben lezajlott a próbaterhelés az M44-es gyorsforgalmi út új tiszaugi hídjánál. Ennek részleteiről a beruházó Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. közleményben tájékoztatta a nyilvánosságot, melyből az is kiderült, hogy a híd építése a végéhez közeledik.

Az M44-es 10 kilométeres szakasza a Duna Aszfalt Zrt. generálkivitelezésével jön létre több mint ötvenmilliárd forint értékben. A beruházás különlegessége, az 556 méter hosszú új Tisza-híd formája többek között egyedülálló szerkezetéből adódik, amelyből – mondják – Európában egyetlen sincs, és a világon is csak néhány hasonló épült. A tartóoszlopok deformált ellipszis alakúak, ami nagyon egyedivé teszi a látványt, és ekhós székérhez hasonlóvá a szerkezetet. Az építményt ferdekábeln függesztett hídpálya és legyező formájú szabad kábelrendezés jellemzi.

A projekt fontos momentumát az épülő híd próbaterhelése, amikor a teherbírását ellenőrizték. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Hidak és Szerkezetek Tanszékének szakemberei a hídszerkezet különböző részein, elemein a statikus és dinamikus terhelés hatására bekövetkező alakváltozásokat és az egyes szerkezeti elemekben keletkező feszültségeket mérték. A Tiszakürt-Lakitelek közötti tíz kilométeres szakasz műszaki átadás-átvételi folyamata októberben kezdődött, a teljes szakaszt várhatóan még ebben az évben forgalomba helyezik.

T. T.

Készül a Duna
huszadik hídja

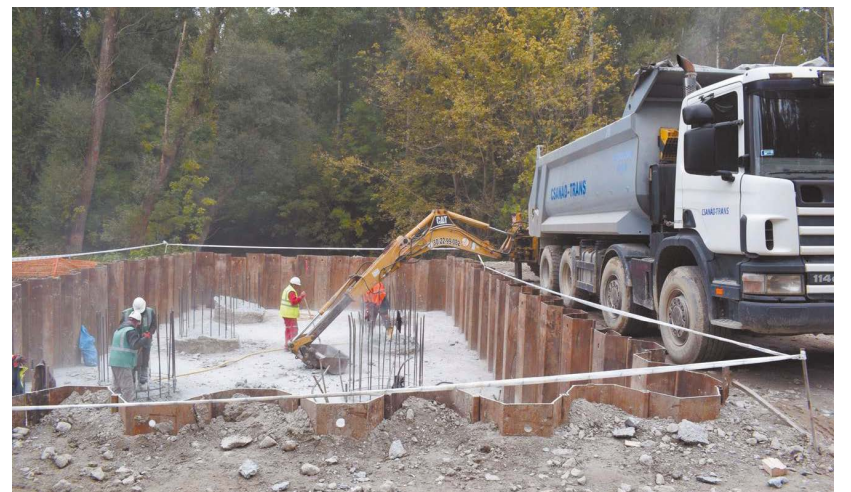
A paksi és kalocsai térséget összekötő 946 méteres híd lesz a Duna huszadik magyarországi átkelője. A Paks II. beruházás és az épülő infrastruktúra egyik meghatározó eleme, amelyik az egész térségre kihat gazdaságfejlesztés kapcsolatát biztosítja megyénkkel. Az épülő híd három részből áll majd: a mederhídhöz csatlakozik a két ártéri híd, amelyeket tíz támasz tart. A hídtest megtartásáról 22 méter magas vasbeton tartóoszlopok, illetve a belőlük kiinduló kábelek gondoskodnak.

Az épülő Kalocsa–Paks Duna-híd munkaterületének februári átadása óta nagyot lépett előre a folyami átkelő fizikai megvalósítása. A Duna huszadik magyarországi hídja a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (NIF) beruházásában és a Duna Aszfalt Zrt. kivitelezésében épül. A létesítmény helyén és a hozzá vezető út nyomvonalán látványosabb építési tevékenység 2021 közepétől látható. A 2x1 sáv, a hullámtéri részekkel együtt összesen 946,2 méter hosszúságú, tíztámaszú híd mederben lévő két pillérének szaluzása október második felében kezdődött.

A Duna-híd két mederpillére közül a kalocsai oldalon lévő cölöpözésének előkészítése jelenleg

is tart. A munkát búvárok közreműködésével nyolcméteres mélységben, 12-14 fokos vízben végzik. A cölöpözés előkészítéséhez lakóház méretű, rácsos acélszerkezeteket, úgynevezett kéregelemeket helyeznek a Duna aljára – pillérként 26-ot –, és a rácsszerkezet megfelelő helyeire illeszti a bűvár a később leengedett acéltölcséreket (kúpokat), amelyeken át majd a cölöpfúrás és betonozás történik. A mederpillérek alá húszméteres cölöpöket szükséges készíteni. Az építési munkálatok idején a Dunán a hajóforgalom kisebb eltereléssel ugyan, de zavartalan. A híd átadását 2024 májusára tervezik.

Zs. F.

POLGÁRMESTEREK FÓRUMA

Fókuszban a megyei fejlesztések

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat a tavalyi fórum kényszerű kihagyása után, a hagyományokhoz ragaszkodva idén is megszervezte a Polgármesterek Fórumát, ezúttal az online térben. Több mint százan tisztelték meg figyelmükkel az előadókat, akik a mindennapok feladataihoz nyújtottak informatív segítséget. Rideg László, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke beszámolt az elmúlt időszak megyénkben megvalósuló fejlesztéseiről, amelyekről a 3. oldalon olvashatnak részleteket.

A kétnapos fórum meghatározó eleme volt a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program témaköre, illetve a megyénk jövőjét érintő egyéb fejlesztési területek is górcső alá kerültek. Oláh Gábor regionális fejlesztési programokért felelős helyettes államtitkár a 2014–2020-as ciklus Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) eredményeire építve, annak tematikáját felhasználva mutatta be az elkövetkező pályázati időszakot, a TOP Plusz programot, amelynek célja a régiók és a megyék fejlettségi pozíciójának javítása, a legkevésbé fejlett me-

gyék és elmaradott térségek területi fejlesztése. Az egyszerűsített pályázati adminisztráció mellett a megszokottól szorosabb határidőkkel pályázhatnak a települések. Stefán László, a Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatóságának képviselőjében az újabb fejlesztési lehetőségekről beszélt. A TOP Plusz program keretében a települések számára épületkorszerűsítésekkel, óvodák és bölcsődék fejlesztésével, valamint a fenntartható közlekedéssel, turizmussal, zöldinfrastruktúra, zöldváros témakörével, szociális célú projektekkal, belterületi utak fejlesztésével, önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésével kapcsolatban nyújthatnak támogatást.

Tabajdi Márton (RFPIH) főosztályvezető a TOP Plusz eljárásrendi újításait járta körbe, számos jó tanácsot adva a polgármestereknek, jegyzőknek, projektmenedzsereknek a pályázatok benyújtásához.

Szabó Csaba főosztályvezető a TOP aktualitásait és tapasztalatait ismertette előadásában. Kiemelte, hogy a Bács-Kiskun Megyei

A Kecel és Imrehegy közötti kerékpárút átadása
FOTÓ: SZILÁGYI PÁL

Önkormányzat minden tekintetben kiváló partner, és ez megmutatkozik a projektek megvalósításában, az ütemezések tervszerű tartásában.

A Dél-alföldi Gazdaságfejlesztési Zóna komplex fejlesztéséért felelős kormánybiztos titkárságának vezetője, dr. Vadász Csaba a területfejlesztésben szerzett tapasztalatokat osztotta meg. Megyénk vonatkozásban elmondta, hogy a déli régióban Bács-Kiskun megyében történnek a legnagyobb horderejű fejlesztések. A foglalkoztatási adatokat szemlélve megyénk javuló tendenciát mutat. Tavaly augusztusban 17.189 fő álláskeresőt regisztráltak, idén

augusztusban 12.085 főt. Az ipari termelést tekintve kilenc év alatt 3,2%-ról 7,5%-ra emelkedett megyénk teljesítő ereje. Dr. Vadász Csaba kiemelte a megyénket érintő két legnagyobb beruházást: a Budapest–Belgrád-vasútvonal, illetve Paks II. fejlesztését. Beszélt a Szeged–Szabadka–Baja-vasútvonal fejlesztésének lehetőségéről, kilátásba helyezve a Cegléd–Kecskemét–Szeged-vonal korszerűsítését is.

Az 52-es út Kecskemétre vezető négy-sávosítása is a prioritások között szerepel, mint ahogyan már előrehaladott fázisban van a Soltvadkertet elkerülő út megvalósítása is.

-s-

Megyénk fejlődése az idén is töretlen

Szinte hihetetlen, de ismét elérkezett az év vége. 2021 is sok mindent tartogatott számunkra. Örömet és bánatot, sikereket és nehézségeket egyaránt. A legnagyobb kihívást ebben az évben is az alkalmazkodás jelentette a mindenkorai körülményekhez, ez pedig gyors reagálást igényelt a megyei önkormányzattól, hogy az életünk zavartalan, gördülékeny legyen, és megyénk folyamatosan fejlődjön. Év vége a számvetés ideje is. Rideg László, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke szinte minden fórumot megragad, hogy tájékoztasson, mi minden történt megyénkben. Összegzése ezúttal is csak rövid összefoglaló a teljesség igénye nélkül.

A települések több, mint 600 nyertes pályázatot adtak be, amelyeknek köszönhetően több mint 100 milliárd forintos TOP-pályázati forrás érkezett megyénkbe. Ezeknek egy része már sikeresen le is zárult, és segítségével megyénk minden egyes településén történtek fejlesztések. Feladatvállalásunk igen sokrétű, és az élet minden területét érinti. Csak néhány igazán lényeges elemet említve: 144 helyszínen volt lehetőség a tanyás térségekben a vízminőség vizsgálatára. Utak, kerékpárutak épültek, újultak meg, intézmények energetikai korszerűsítését valósítottuk meg, számos településen felépült, vagy folyamatban van a minibölcsoke kialakítása. Ipari övezetek, ipari parkok létesülnek. Csatornahálózatok, vízelvezető rendszerek korszerűsödtek, és újulnak meg folyamatosan. Intézmények öltöznék új köntösbe, épülnek, és szépülnek folyamatosan. Ez minden területet érint az oktatástól az egészségügyön, a sporton keresztül a kultúráig. Nagyon büszkék vagyunk a közösségépítési programokra, a Boldogulj Bács-Kiskunban!, Bács-Kiskun hazavár akciónkra, a receptkönyvek soro-

zatára, irodalmi, képzőművészeti, közösségfejlesztési, esélyegyenlőségi és felzárkóztatási terveinkre, programjainkra. Fontos kiemelni a megyei Klímakódexeket, amelyek hasznos tanácsokat és jó példákat tartalmaznak a településvezetőknek, a vállalkozóknak és a lakosságnak. Népszerű volt megyei ösztöndíjrendszerünk, melyben több száz fiatal kapott támogatást tanulmányaihoz. 119 településen meséket, legendákat gyűjtöttek munkatársaink, amelyekből mára mives mese-könyv készült, és további művészi könyvek vannak előkészítés, gyártás alatt. 11 járásban zajlottak sportesemények az Egészséges Bács-Kiskun jegyében. A megyei motívumokat felhasználva egyedi ruhakollekció készült. A Meseföld Élmenybusz segítségével már mintegy harminc településen ismerhették meg a megyei identitás fejlesztésére tett lépéseinket. Az elmúlt évek értékgyűjtése nyomán mára már majdnem 300 megyei értékünk van. Ezek a leglényegesebb elemei fejlesztéseinknek, melyek által erősödik az érdeklődés Bács-Kiskun iránt, sőt fejlődik a turizmusunk is.

Ezúton köszönöm meg a települések együttműködését, partnerségét, köszönöm a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat munkatársainak, minden kollégám helytállását. A megyei önkormányzat továbbra is arra törekszik, hogy megyénk olyan hely legyen, ahol jó élni, ahová jó érkezni, és élményt, egészséget nyújt az ideérkezőknek, biztonságos otthont, kiszámítható

jövőt jelent az itt élőknek. Kíváncsi vagyok, hogy 2022 hozza el mindannyiunk számára a környezeti és lelki biztonságot, adja meg a nyugodt és kiszámítható élet lehetőségét, terveink megvalósulását. Ehhez kívánok sok erőt és jó egészséget a megye minden polgárának, és áldott, a szeretteik körében töltött boldog karácsonyt!

Rideg László elnök

Hogyan tovább, Bács-Kiskun?

Az elmúlt 7 évben a megyék fejlettségi sorrendjében a 13. helyről az 5. helyre ugrottunk. **Néhány, a jövőt nézve óriási jelentőségű fejlesztés megyénkben:**

- Épül Kalocsánál az új Duna-híd.
- Kiemelt térség lett a Közép-Duna mente.
- A Paksi Atomerőmű fejlesztésére mintegy 10.000 fő érkezik ebbe a térségbe dolgozni.
- Kiskunhalason lesz a Budapest-Belgrád-vasútvonal magyarországi logisztikai központja, és jövőre elkezdik építeni a vasutat.
- Soha nem látott útfejlesztések történtek megyénkben:**
 - 51-es út, Sükösd-elkerülő, kerékpárúttal;

- 52-es út, Solt-Kecskemét;
- 54-es út, Bócsától északra;
- M8-as tervei készen vannak az M5-ig;
- M9-es meghosszabbodik az 54-es útig;
- több száz kilométer alsóbbrendű út felújításán dolgoznak jelenleg is Bács-Kiskunban.
- **Gyógyfürdőket újítanak fel több milliárd forint értékben.**
- **Turisztikai fejlesztések indulnak.**
- **A TOP Pluszban kb. 100 milliárd forint érkezik a települések részére megyénkbe.**
- **Januárban elkezdődik Petőfi születése 200. évfordulójának ünneplése.**

Újabb 100 milliárdos lehetőség

Napvilágot láttak azok az új, TOP Plusz pályázatok, amelyek 2021-27 között számos településfejlesztésre adnak lehetőséget. Útfejlesztések, élhető települések, fenntartható városfejlesztési stratégiák, önkormányzati középületek energiakorszerűsítése és megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések is szerepelnek a kiírásokban.

Az előző pályázati ciklusban tervezett megyei keretösszeget meghaladta a ténylegesen elnyert hazai és uniós forrás, így mintegy 110 milliárd forintból fejlődött Bács-Kiskun megye. A megyék fejlettségi rangsorában az előző ciklus elején még 13. helyen álló Bács-Kiskun mára már az előkelő 5. tizenkilenc megye között.

A TOP Plusz program célja a megyék fejlettségi pozíciójának javítása, a legkevesebb fejlett területek fejlesztése, a kedvezőbb helyzetű térségek pozíciójának megerősítése. Ezek a pályázatok adnak lehetőséget a városok, a községek és a falvak életében a fejlesztések folytatására.

Több kistépülésen élő örülhet a Széchenyi Terv Plusz keretében megjelent, a **4 és 5 számjegyű utak fejlesztése** című felhívásnak, amelynek keretében a Magyar Közút Nonprofit Zrt. nyújthat be pályázatot a kül- és belterületi állami tulajdonú közutak fejlesztésére, felújítására, valamint az országhatárhoz vagy határátkelőhelyhez vezető 4 és 5 számjegyű állami tulajdonú közutak fejlesztésére, felújítására és építésére. Ennek köszönhetően jobb és járhatóbb utak lesznek meggyezerte, melyek nagyban megkönnyítik az ott élők és közlekedők mindennapjait.

Élhető települések a találó elnevezése annak a felhívásnak, amelynek keretében a helyi önkormányzatok és a többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok önállóan nyújthatnak be pályázatot. Olyan lehetőségek nyílnak meg így, amelyekkel többek között a vízgazdálkodás, a kerékpáros közlekedés, a kultúra és a sport is fejleszthető.

A **fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatására** Kecskemét nyújthat be pályázatot. Ebben lehetőséget kap a fenntartható városfejlesztést szolgáló dokumentumai kidolgozására.

A Széchenyi Terv Plusz keretében elérhető a pályázók számára az **Önkormányzati középületek energiakorszerűsítése** elnevezésű konstrukció. A pályázati keretből például az önkormányzati intézmények lehetőséget kapnak

az energiahatékony szigetelésre vagy napkollektorok telepítésére is, ami hosszú távon minimálisra csökkenti a rezsiköltségeket.

A megjelent pályázatok között található a **Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések** című felhívás is. A projektben lehetőség van a munkába járás, a bér- és foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos, valamint a vállalkozóvá válást elősegítő támogatásra.

A pályázati felhívások folyamatosan jelennek meg még ebben az évben is, de januártól sokkal nagyobb intenzitással lehet számítani a kiírásokra. Érdemes figyelemmel kísérni a www.palyazat.gov.hu oldalt, és a beadási határidőket, valamint az érvénytelenséget eredményező hibák lehetőségét is szem előtt kell tartani.

V. M.

Zamatos gyümölcsök Jánoshalmáról

Folytatás a címlapról

A gyümölcsfeldolgozóban gyümölcslevet állítanak elő és palackoznak majd, a gépek teljesítménye ezer liter per óra. Ide a tervek szerint szilvát, őszibarackot, almát, cseresznyét, meggyet várnak a térségbeli gazdáktól. A hűtőház 1100 tonnás kapacitással kínál majd tárolási és hűtési lehetőséget a termelőknek.

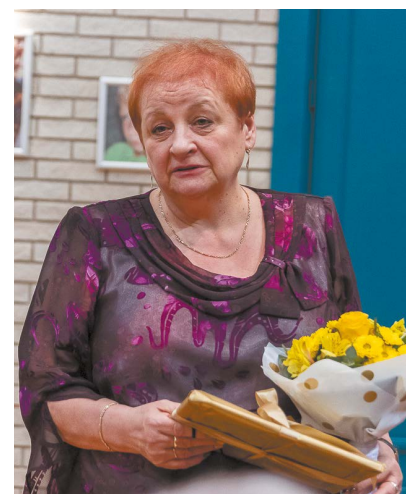
A projekt nagy segítséget jelenthet abban, hogy a térségben megtermelt gyümölcsök stabilan piacra kerüljenek, akár feldolgozott formában is. A város számára stratégiai fontossággal bír, hogy a mezőgazdasági adottságait ki tudják használni, hiszen ezzel növelhető a térség népességmegtartó ereje.

Az ipari parkba továbbra is várják a betelepülő cégeket – akiknek kedvezményeket is kínálnak. Jánoshalmán kedvező, 1,8 százalékos az iparüzési adó, és az önkormányzat azzal is igyekszik ide vonzani a vállalkozásokat, hogy kedvezményes áron kínál területeket az ipari parkban. A 35 év alatti fiatal vállalkozók csökkentett áron juthatnak hozzá a területekhez, de azok a cégek is számíthatnak engedményre, akik munkahelyeket teremtenek, több telket vagy olyan területet vásárolnak, amelyen ingatlan található. Ezen kívül egyedi kedvezményigényt is benyújthatnak az érdeklődők.

A részletekkel kapcsolatban a www.janoshalma.hu oldalon tájékozódhatnak.

Jubileumi ünnepség a megyei könyvtárban

Hármas jubileumot ünnepelt novemberben a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár. A névadó, Katona József 230 éve született, az épületet 25 éve adták át. 30 évig volt igazgató **Ramháb Mária**, akit nyugdíjazása alkalmából Kecskemét város részéről **Engert Jakabné** alpolgármester, a megyei közgyűlés képviselője **Rideg László**, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke köszöntött.

Meteorológiai állomások épülnek megyénkben

Bács-Kiskun több településén létesülnek meteorológiai állomások, illetve a tervek szerint a földrajzi lefedettség figyelembevételével az egész megyére kiterjedő hálózat látja majd el adatokkal a gazdákat, de a turizmus szempontjából is hasznos információ nyerhető az állomások működésével.

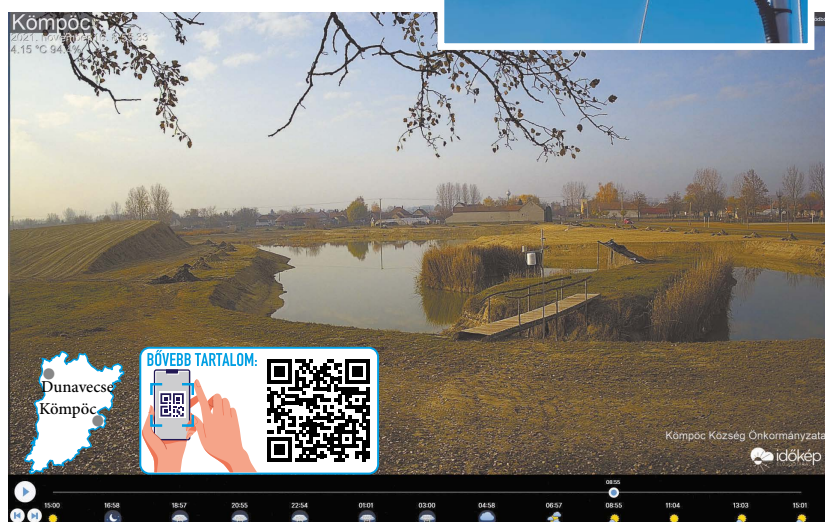
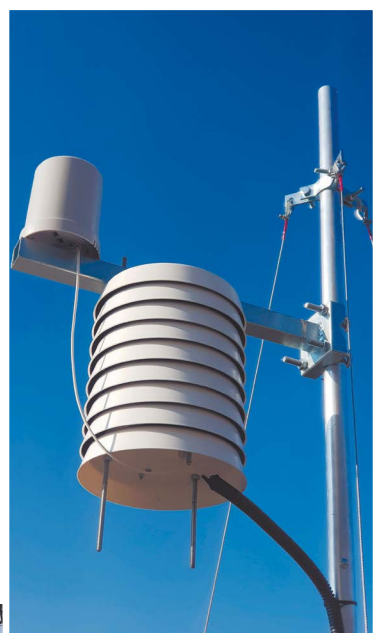
Az állomások növekvő száma meghatározó lesz a megyei időjárás-előrejelzés pontossága terén, amely valós támpontot adhat a gazdasági szereplőknek, de akár a rendezvényt, szabadidős programot szervezőknek, tervezőknek.

Az elmúlt hónapokban két megyei településen létesült állomás, amelyek már továbbítják a fontos adatokat a központi adatbázisba. Dunavescén a polgármesteri hivatal udvarán, valamint Kőmpőcön a záportározónál állítottak fel mérőpontot. Mindkét állomás alkalmas bázis a hőmérséklet, páratartalom, légnyomás, harmatpont, illetve csapadékmennyiség és -intenzitás mérésére, amelyek az országos mérési rendszerben feldolgozva, elhelyezve a pontosabb időjárás-előrejelzést is szolgálják. A pilanatnyi időjárási értékek mellett

lehetőséget kínálnak arra, hogy az érdeklődők egy-egy élő képpel benézhessenek az adott településekre.

Vörös Sándor, Dunavescse polgármestere úgy véli, hogy a meteorológiai állomás nem csak a településen élőknek, gazdálkodóknak szolgáltat adatokat, ugyanis állandó internetkapcsolattal rendelkezik. Így az idokep.hu-n vagy az önkormányzat weboldalán keresztül az értékeket bárki, vélhetően első sorban a térségben élők folyamatosan nyomon követhetik.

F. E.

Nejlonzacskómentes piaci napot tartottak Kiskunmajsán

„Köszönöm, nem kérek nejlonzacskót!” – ez volt az a mondat, amelynek udvarias elmondására kérték fel a nejlontmentes naphoz csatlakozókat október 22-én a majsai termelői piacon. A szervezők célja, hogy felhívják a figyelmet a környezettudatosságra, hiszen a felmérések adatai szerint egy-egy nejlonzacskót átlagosan 25 percig használunk, és a kidobott zacskók még több száz évig szennyeznek környezetünket. Elképesztő, hogy Európában egy-egy ember évente ötszáz nejlonzacskót használ el!

Az akció szervezői erre figyelmeztettek, mert azt szeretnék, ha csökkenne a szemét mennyisé-

ge. Az akcióra mintegy kétszázan regisztráltak, és a résztvevők vászonzacskókat kaptak a vásárláshoz,

illetve a helyi termelők környezetbarát termékeiből is válogathattak.

Zádoriné Tápai Eszter, az akciót szervező GreenChalks-Maj-sai Ökoblog alapítója elmondta: az árusok és a vásárlók megértették a szándékot, és sok pozitív visszajelzést kaptak. Többen kérték, hogy legyen folytatása az ökoakciónak.

Az ökoblog létrehozójának célja, hogy mindenki tegyen a zöldebb, egészségesebb jövőért. „Hiszem, hogy egy ilyen kisvárosban is, mint Majsa, sok lehetőséget lehet találni, például, a csomagolásmentes vásárlásra, a helyi élelmiszerek és kézműves termékek beszerzésére” – fogalmazott Zádoriné, aki az online fórumon saját tapasztalatait és azokat a tippeket, recepteket osztja meg, amelyek őt is segítették, miként csökkentse a háztartásukban keletkező hulladék mennyiségét. F. E.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat is elnyerte az energiahatékony önkormányzat díjat

Idén már 12. alkalommal hirdették meg a Virtuális Erőmű Program (VEP) energiahatékonyági kiválósági pályázatát, amelynek jubileumi díjátadó ünnepségét novemberben tartották a Parlamentben. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat mellett Kiskunmajsa, Kiskunhalas, Kunadacs és Mélykút is megkapta az elismerő díjat.

Szili Katalin miniszterelnöki megbízott, a program védnöke, a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanácsának alapító elnöke beszédében felidézte: a Virtuális Erőmű Program 10 éve indult olyan időszakban, amikor a globális túlfogyasztás napja augusztus végére esett. Idén ez június 8. volt.

Kiemelte, hogy a program mérőföldkőhöz érkezett: eljutottak oda, hogy a VEP – Paks után

– az ország második legnagyobb virtuális villamos erőműve lett.

„A világ tele van túlzásokkal: csak az energiafogyasztást tekintve számos felesleges dolgot vásárolunk, a túlfogyasztás áthatja az életünket. Ennek megálljt kell parancsolni. Mára eljutottunk oda, hogy az intézményrendszerben is olyan szabályokat kell rögzíteni, amelyek a megelőzést és a megtakarítást szolgálják a

fenntartható környezet érdekében. Tudomásul kell venni, hogy a környezet korlátos, nem lehet a végtelenségig kifosztani” – hangsúlyozta a díjátadón Szili Katalin.

F. E.

Napelemet most akár ingyen is

A napelem telepítése környezetkímélő megoldás a háztartás villamosenergia-ellátására, és nem utolsósorban megtérülő pénzügyi befektetés.

Még ebben az évben lehetőség nyílik a magánszemélyek számára is arra, hogy pályázati forrásból lakóépületüket napelemekkel, azaz megújuló energiaforrással lássák el, illetve energiahatékonyági korszerűsítést hajtsanak végre. A Bács-Kiskun megyei családok és magánszemélyek a program első ütemében december 13. és január 3. között pályázhatnak. A támogatás maximális mértéke bruttó 2.900.000 forint, fűtőkorszerűsítéssel együtt bruttó 11.300.000 forint. A pályázatról bővebb tájékoztatás a napelem.palyazat.gov.hu oldalon található. V. K.

A kunpeszéri óvoda „Csodakertje”

A kunpeszéri óvoda egy családi intézmény a Kiskunsági Nemzeti Park ölelésében, és a természet közelsége fontos szerepet játszik az intézmény életében. Az óvodát hatalmas udvar teszi teljessé, melyet nyáron és tavasszal színes virágok díszítenek. Az itt dolgozók és a vezetőség régi álma volt, hogy kialakítsanak egy tankertet, ahol a gyerekekkel megismertethetik a kertművelést, az élőlények és az apró növények fejlődését.

Megírták a „Csodakert” projektet, amely támogatást nyert a Magyarország legnagyobb hipermarket kereskedelmi láncától meghirdetett „Ön választ, mi segítünk” pályázatán, és az összegből elkezdhetik a kert kialakítását. Egy komposztálót és két magaságyást készítettek, illetve az ágyások meg-

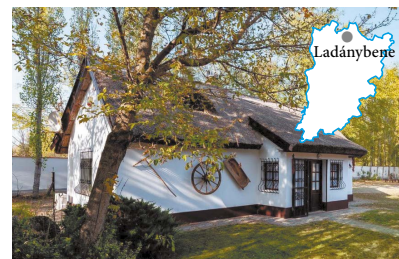
műveléséhez és karbantartásához szükséges felnőtt- és gyermek-kertészszámokat, valamint egy ágdarálót is beszereztek.

A helyi közösségből ügyes kezű segítők és kedves támogatókra találtak. A kert kialakítása és a komposztáló szervesen illeszkedik az óvoda pedagógiai programjába, amely a fenntarthatóságot, a környezeti nevelést, az egészséges táplálkozást helyezi fókuszába.

Az itt dolgozó óvopedagógusok a jövőben is arra törekednek, hogy megismertessék a gyerekekkel környezetük értékét és szépségeit, ezenkívül az egészséges életmód kialakítása és a munkára nevelésük is fontos szerepet kap. T. Sz.

Kiváló klíma, kényelem, álmofarm az erdő közepén

Egy igazán nyugodt, természetközeli élményekben gazdag hétvégét tölthet el családjával, aki ellátogat a Ladánybenén található Naturfarmra. Környéke igazi vidéki paradicsom: harmóniát és hihetetlen nyugalmat áraszt.

A végtelen csend, a friss levegő, az erdő szomszédsága mind-mind hozzájárul ahhoz, hogy az itt eltöltött idő ténylegesen a pihenés, a kikapcsolódás legyen. Összegezhetnénk úgy is, hogy kiváló klíma jellemzi a farmot, ahol a tulajdonosok alapvető szemlélete szolgáltatásuk minden területén a környezet védelme, a természetesség, amelyekkel óhatatlanul a náluk vendégeskedők szemléletét is formálják.

Az idelátogatók életkortól függetlenül megtalálják a hozzájuk közelálló programokat. A gyerekek élvezhetik az állatok közelségét, simogathatják Viktorkát, a pónit és etethetik a kiskecskéket is. A romantikát kedvelő párok a csodálatos halastavon csónakázhatnak vagy a hatalmas jakuzziban frsíthetik fel magukat. A főzést kedvelő vendégek az erre kialakított konyhát és grillteraszt is igénybe vehetik. A tanya öreg háza pedig mindenkit visszarepít a régmúlt vidéki életébe, és úgy érezheti magát, mintha egy skanzenben nézelődne.

A farmra érkező látogatók kényelméért a létesítmény házigazdájáé, a Bákonyi házaspáré az érdem. Edina és Feri vendégszeretete és kedvessége legalább olyan vonzerő, mint a természet szépsége. A ház kényelmes, komfortos, igényesen berendezett.

A Naturfarm nemcsak családoknak kitűnő választás, de baráti társaságoknak és céges összejöveteleknek is tökéletes helyszíne lehet. T. Sz.

Megyénkben is fejlődik a gyógyturizmus

Idegenforgalmi és térségi fejlesztések, munkahelyteremtés – többek között ezek az elképzelések is hamarosan megvalósulhatnak Bács-Kiskunban. Kiskunhalas és térségének turisztikai célú fejlesztései, valamint az új gyógy- és élményszerető tervezése volt a fő témája a „Bácsalmási – Jánoshalmi – Kiskunhalasi járási foglalkoztatási együttműködése, partnersége” elnevezésű projektrendezvénynek, amelyen Szűcs Csaba, Kiskunhalas város alpolgármestere köszöntötte a szakembereket.

Dr. Ruszinkó Ádám a gyógyhely- és gyógyturizmushoz kapcsolódó fejlesztések foglalkoztatására gyakorolt régiós hatásairól tartott előadást. Kiemelte, hogy már a nagyobb léptékű idegenforgalmi fejlesztés befejezését megelőzően szükséges az érintett település és térsége minden kapcsolódó ágazati szereplőjének felkészülnie a várható hatásokra. Kiskunhalas esetében ez nagyon fontos feladat, hiszen az új fürdő építésének elkezdését követően az ágazati szereplőknek már a startvonalnál kell állniuk.

Dr. Szepesvári Szabolcs, a Kiskunhalasi Semmelweis Kórház főigazgatója a térségfejlesztés és a munkahelyteremtés, valamint az egészségügyi gyógyászati fejlesztések kapcsolatát hangsúlyozta. A gyógyturizmus a turisztikai

szektor egyetlen olyan ágazata, amelyik a pandémia idején is képes volt növekedést produkálni, ezért a megye számára kiemelten fontos, hogy ebben az irányban szintén történjenek beruházások. A kiskunhalasi fürdőfejlesztés előkészületei kapcsán a kórház helyi menedzsmentjében megfogalmazódott a gondolat, hogy a város gyógyvizének adottságait a gyógyászatban is kamatoztathatják. A menedzsment által elkészített koncepció alapján, a fürdőfejlesztésre kapcsolódva orvosi, rekreációs és gyógyászati épületek, ami további egészségügyi, gyógyászati, oktatási fejlesztéseket és további munkahelyteremtést indukálhat, nemzeti szinten növelve a térség és a megye szerepét a gyógyturisztikai szektorban.

Sz. P.

Évbúcsúztató Téli Strázsa túra

Helyszín: „Vadas” és Fülöpszállás külterülete, 10 és 20 km-es távokkal. A túra része az „Ötpróbaival Párizsba”, egyben zárórendezvénye a „Kiskunsági Barangolók” programsorozatnak.

A túra időpontja: 2021. december 18., szombat.

A túrára az előnevezés kötelező, amelynek határideje:

2021. december 13-án, 12 óra.

Szervező: Honvéd Nyugdíjas Klub Strázsa Túraegyesülete

A túrát támogatja a helyi vállalkozók mellett a Bács-Kiskun Megyei Szabadidősport Szövetség.

Bővebb információt a következő eseménynél olvashatnak:

<https://fb.me/e/2R1fcuLC7>

Szilveszteri Tófutás a Vadkerti-tónál

Időpont: december 31.

Gyülekező, regisztráció a tó partján (Fekete Villa előtt) 9.00 órakor. A Vadkerti-tó körüli futást követően a bátrabbak évek óta megmártóznak a tó fagyos vizében.

Szervező: GO Sportegyesület és Jó Itthon Egyesület – Soltvadkert.

Információ: Weppert Sándor, 06-20/493-5969

DUNÁN INNEN, DUNÁN TÚL

Turisztikai fejlesztések a Közép-Duna mentén

Történelmi léptékű fejlesztések indulnak megyénkben a közeljövőben három megye – Bács-Kiskun, Fejér és Tolna – összefogásával a már meglévő kerékpárútvonalak fejlesztését, az Eurovelo hálózatába csatlakozást megelőzően.

Megyénk infrastrukturális és turisztikai fejlesztését a Paks II., vagyis a Paksi Atomerőmű két új blokkjának építéséhez szükséges beruházások is indokolták tették: új Duna-híd létrehozása, lakásépítések. A korszerűsítések természetes velejárója, hogy az itt dolgozók, illetve a lakosság életszínvonala, rekreációs lehetőségei is megújítást igényelnek annál is inkább, mert az ideérkező munkavállalókkal várhatóan 12-15 ezer fővel növekszik a környék lakosságszáma. A három megye közös met-szete mintegy száz települést ölel fel. A területi együttes az elmúlt év tavaszától mint kiemelt fejlesztési térség kapott lehetőséget, hogy

együttműködve mutassa meg értékeit. Turizmusuk egyik alappillére a Balaton-körhöz hasonlítható Duna-kör, amely a már meglévő kerékpárutakat köti össze, mintegy felfűzi a településeket és vonzáskörzetüket, ezzel bevonja a különböző turisztikai attrakciókat. A megyénket érintő Duna-szakaszon óriási jelentőségű a turistahajók bekapcsolása. A szakemberek azon dolgoznak, hogy a megyei prioritást élvező turisztikai célú kerékpározást és a víziturizmust átjárhatóvá tegyék, és így kialakuljon egy kisebb és egy nagyobb összefüggő kör, melyek összekötik a Duna bal és jobb partját. A nagy kör Dunaföldvár és a Szent László

ló híd között, a kis kör pedig Dunaföldvár és a jövőben megépülő Paks–Kalocsa híd között alakít ki körbejárható túraútvonalakat leágazásokkal, a holtágak, töltések, csatornák bekapcsolásával. A belső települések megközelítésére vízi vagy kerékpáros csillagtúra-útvonalakat terveznek létrehozni. A program célja, hogy eszköz- és infrastruktúra-fejlesztéssel izgalmas, érdekes, a szabadidő aktív eltöltésére alapozott együttműködés és összehangolt szolgáltatáshálózat valósuljon meg az érintett települések és turisztikai attrakciók között. A fejlesztés a Duna vonalán Paks központtal, északon Dunaföldvár, délen a Gemenci-erdő, keleten Kalocsa, nyugaton a Sió-csatorna déli környezete által határolt terület 22 települését érinti a Paksi, a Kalocsai, a Szekszárdi és a Tolnai járásban.

-sé-

FOTÓ: SZILÁGYI PÁL

Mesterségek napja Szalkszentmártonban

Az elmúlt években a régi népi mesterségek egyre inkább feledésbe merültek. A szalkszentmártoni Petőfi Sándor-emlékkiállítás munkatársai emiatt döntöttek úgy, hogy felelevenítik az ősi mesterségeket.

Az első kézműves alkalom középpontjában az agyag szerepelt, és a fazekasmesterség kelt életre. **Bánföldi Ferenc** fazekasmester szakavatott mozdulatokat, precíz formázási technikákat mutatott be, az érdeklődőket megtanította a korong használatára is. Türelemre intett mindenkit, hiszen a korongon lévő agyaggal tisztelettel kell bánni. Az elkészült tárgyakat és eszközöket **Tiringerné Gál Erzsébet** keramikai segítségével díszítették, festették. A közelgő ünnepek hangulata járta át a műhelyt, hiszen sokan ajtókopogtatót és asztaldísz

Szalkszentmárton

formáztak, melyeket kiegészítést követően haza is vihettek.

Mészáros Szilvia, a program szervezője elmondta, hogy a kö-

vetkező alkalmat december elején szeretnék megtartani, amelyen a mézeskalács-díszítéssel ismerkedhetnek meg az érdeklődők. **T. Sz.**

Kóstold meg az újboromat!

A Kiskőrösi Gondúzó Borlovagrend, Kiskőrös Város Hegyközsége és a Kiskőrösi Kadarka Kör idén is megszervezte a nagy sikerű „KÓSTOLD MEG AZ ÚJBOROMAT!” hagyományos Márton-napi újborkóstolót a Mediterrán Pincészetben.

A szakmai fórummal egybekötött újbormustrára 66 különböző borminta érkezett, melyeket három felekezeti vezető is megáldott.

Font Magdolna borászati laborvezető értékelésében elmondta, hogy idén nagyon szép borokkal találkozunk a laborokban. **Filus János,**

Kaskantyú Hegyközség elnöke és kertész-mérnök-tanár leszögezte, hogy a legnagyobb probléma a szőlő árával van. Elismerően nyilatkozott a kövidinkaborokról, a rozék közül kiemelte a kékfrankosok kiválóságát. Az alkalom mindenkor kiváló lehetőség a tapasztalatcserére, amellyel élnek is a helyi és a környékbeli borászok.

–sé–

AKIKRE BÜSZKÉK VAGYUNK

Kiskőrösi Jona-Drink Kft.

Az „Év Széchenyi Vállalkozása Díj” megtisztelő címet vehette át a kiskőrösi Jona-Drink Kft.

Az általuk előállított, új fejlesztésű, szénsavas, frissen préselt 100%-os almale minden kritériumnak megfelelően kapta meg a fődíjat. Az 1987-ben indult családi vállalkozás ma már országsszerte ismert megbízható, minőségi 100 százalékos gyümölcsleveknek köszönhetően. **Dedák Balázs,** a gyártás felügyelője, termékfejlesztő elmondta, hogy a díj olyan hazai gazdasági szereplőket céloz meg, akik teljesen vagy

többségi magyar tulajdonban vannak, nyitottak a megmérettetésre, és valamely területen kimagasló teljesítményt nyújtanak.

– Nagy elismerés ez számunkra, hiszen mintegy 40 cég közül nyertük el a legnagyobb elismerést ezzel az innovációs termékkel – mondta Dedák Balázs, aki szülei kiváló példáját követve kapcsolódott a családi vállalkozás munkájába évekként ezelőtt. A fiatal szakember mára bátor és sikeres termékfejlesztő, ahogyan ezt az eredmények is igazolják.

–sé–

Csemegézzén Bács-Kiskunban!

BÁCSKAI HURKA – HAGYOMÁNY ÉS ÍZ EGY ÉTELBE ZÁRVA

Azt mondják, hogy aki egyszer megkóstolja, másodszor is enni akar a bácskai hurkából, hiszen az íze semmihez sem hasonlítható. Története egészen Milos vajda idejére nyúlik vissza, és a fecskehasú mangalica – az őshonos magyar haszonállat – megjelenéséhez köt-

hető. Úgy tartják, hogy ebből a fajtából készítették először a bácskai hurkát, amelynek népszerűsége azóta is töretlen. Hajdanán ringa gépen darálták le az összetevőket, amelyeket előbb megabáltak, majd lehűtés után 6–12 órán át bükkfán füstöltek. Bundula Mihály a régi recept és hagyomány alapján készíti ma is a bácskai hurkát Kisszálláson, saját gazdaságában nevelt mangalicákból. A termékei széles választékából vásárlók nagyon kedvelik ezt a hagyományosan elkészített, igazi gasztronómiai élményt nyújtó ételt.

BIO-BERTA: EGÉSZSÉGES MEGOLDÁS

Egyre nagyobb divatja van a bio-élelmiszereknek hazánkban, hiszen napjainkban mind többen fektetnek nagy hangsúlyt az egészséges életmódra, amelynek fontos alapja a vegyszermentes zöldségek és gyümölcsök fogyasztása is. A Kalocsa melletti Fajszon előállított Bio-Berta termékek garantáltan vegyszermentesek, és – vásárlói tapasztalatok szerint – megérik az árukat. Gyümölcs- és zöldséglevelek, -nektárok, -szörpök, -italok, zöldség- és fűszerszármányok, -keverékek, -krémek, -lekvárok, lecsók, -sűrítvények – hogy csak néhányat említsünk a Bio-Berta vegyszermentes portékái közül. Aki különlegességre vágyik, találhat itt homoktövis-készítményeket is. Ez a gazdaság zászlóshajója: a biohomoktövis, amely szabadalommal védett, és többféle feldolgozásban is elérhető. A homoktövis a szuperélelmiszer.

szerek közé tartozik, kiemelten erősíti az immunrendszert, igazi vitaminbomba és nem utolsósorban nagyon zamatos, igazi frissítő üdítőital.

Nagydíjas lett a fülöpjakabi biogomba

Mezőgazdasági Nagydíjjal Kertészet kategóriában ismerték el Gyöngyösi Sándor munkásságát.

Az Agrárminisztérium elismelő oklevelét kapta Mezőgazdasági Nagydíj Kertészet kategóriában a fülöpjakabi biogomba-termesztő a gyógygombák ökológiai szemléletű termesztéstechnológiájának kidolgozásáért, valamint a vásárlók felé nyitott termelési-gazdasági kultúra működtetéséért. A fülöpjakabi biogazda Európában egyedülként kezdte vegyszermentesen, ökológiai gazdálkodásban termesztetni a kínai pecsétviaszgombát, azaz a ganoderma, amelynek gyógyító erejét Kínában már több ezer éve ismerik

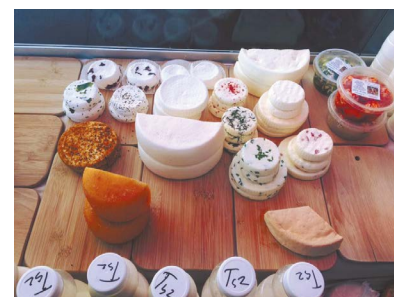

és alkalmazzák. Hazánkban is egyre népszerűbb, hiszen hatékonyságát számos klinikai tanulmány támasztja alá. Gyöngyösi Sándor sok egyéb díj mellett megkapta 2017-ben a Bács-Kiskun Megye Vidékfejlesztéséért díjat is. **S.É.**

Gasztronómiai csúcson

A Kiskunfélegyházán élő **Galló János** negyed évszázada foglalkozik állattartással, tejtermékek készítésével. Egyedi receptúra alapján, adalékanyag-mentes, 100 százalékos nyers kecsketejből készült termékeik ma már a Michelin-csillagos éttermekben is megbecsült alapanyagok. Galló Jánosék gazdaságából igazi kincsek kerülnek ki. Az igények persze mindig változnak. A kezdetekben igen népszerű, kecsketejből készült termékek mellett mára előtérbe kerültek a tehéntejes készítmények. A családi vállalkozásban Jánosé az állat-

gondozás felelőssége, felesége a termékek készítésével foglalkozik. A kiváló minőség érdekében képezi magát, és ahogy a férje mondja: precizitása, gyakorlatiassága jelenti a garanciát a csúcsmínőségű termékekre.

RECEPTRE FEL, BÁCS-KISKUN!

Vegetáriánusok karácsonyi étele

Kenderesi Ilona életvezetési konzulens és mentor különleges hamishalászlé-receptjét osztjuk meg önökkel, hogy a vegetáriánusok asztalára is ízletes karácsonyi menü kerülhessen.

VEGETÁRIÁNUS HALÁSZLÉ
Hozzávalók:

- 2 fej közepes méretű vöröshagyma (kb. 100-150 g)
- 1 db piros húsú paprika (kb. 100 g)
- 2 db paradicsom (kb. 200 g)
- 3 db burgonya (kb. 450 g)
- 1 db nagyobb padlizsán (kb. 450 g)
- 2 ek. (30 ml) őrölt édes pirospaprika
- 1 tk. (5 ml) őrölt, füstölt édes pirospaprika
- 2,5 tk. (12,5 ml) só
- 12 dl víz vagy tökből alaplé (1 db babérlevél, 2 db szegfűbors, 1 tk. (5 ml) szemes fekete bors, 1 tk. (5 ml) szemes koriander, 1-3 szál petrezselyemzöld és kb. félmaréknyi friss vagy fagyasztott tökből)

Elkészítés:

Az alapléhez egy lábasba kimérjük a vizet, beleszórjuk a fűszereket, a petrezselyemzöldet és a tökbelet (utóbbi elhagyható). Felforraljuk, majd alacsony hőfokon, gyöngyöztetve forraljuk.

A burgonyát meghámozzuk,

kockákra vágjuk. A paprikát nagyobb kockákra, a paradicsomot cikkekre szeljük. A hagymát felaprítjuk. A padlizsánt meghámozzuk és kb. 1 cm vastag szeletekre vágjuk. A szeletek közepét vágjuk ki – így lesz halszelet alakjuk.

Kevés olajat felforrósítunk, és beledobjuk az összevágott hagymát. Megfonnyasztjuk, hozzáadjuk a paprikát, burgonyát, a padlizsánszeletek kivájt belsejét és a paradicsomot. Alaposan forgas-

suk össze, hogy jól átpiruljanak. Szórjuk rá a kétféle paprikát, keverjük össze, majd azonnal szűrjük rá a forró alaplevet, és sózzuk meg. 15-20 perc alatt főzzük puhára.

A padlizsánszeleteket egy serpenyőben kevés olajon mindkét oldalukon süssük aranybarnára.

Ha megfőttek a zöldségek, turmixoljuk a levest egészen simára. Tálaláskor tegyük a tányérokba 1-1 szelet padlizsánt.

Jó étvágyat kívánunk!

Borota település első írásos említése (1325)

Borota település Bács-Kiskun megye déli területén, a Jánoshalmi járásban található. A 14. században a kalocsai érsek birtokát képező település első írásos említését – Boroth formában – 1325-ből találjuk.

1658-ban Wesselényi Ferenc nádor Borotát Serényi Pálnak adományozta, majd 1740-ben már a Grassalkovichok birtokolják, akik haszonszerzést látva nagyobbik részét áruba bocsátották, illetve elajándékozták.

Önálló települési rangra Borota 1910-ben lépett, ekkor kapott község-házát és egyéb szolgálati helyeket. Egy évvel később a település lakossága 2760 főt számlált, majd 1931-re meghaladta a 3730 főt. A két világháború között, 1926-ban belterületén iskola épült, a telepü-

A borotai park az 1970-es években

lés több mint 14 ezer kat. hold területéből a szőlőültetvényeké meghaladta a 2 ezret.

A háború után a község fejlődésnek indult, ekkor épültek az iskolák, a sporttelep, létrejött a faiskola, illetve orvos, állatorvos, gyógyszerész és postamester állt a

borotaiak rendelkezésére.

Az 1950-es évek, a térszerzés megnehezítette az itt élők életét, azonban a homokbuckákkal tarkított síkságon elhelyezkedő település ma is étellel teli, és 1500 főnyi lakost számlál.

H. Cs.

Helynevek után kutat a nyelvész

Debeák, Gatyavesztő, Felsőerek. Mondanak ezek a nevek Önöknek valamit? Az idősebb generációnak talán ismerősek, de a fiatalabbak még nem igazán hallottak ezekről az érdekes, olykor vicces helynevekről. Merthogy ezek azok. A megye hely- és névadatgyűjtésén fáradozik dr. Bárh M. János adjunktus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem nyelvésze, akinek kedvenc témája a helynevek és a nyelvjárássok kutatása.

A „nagy” neveket, mint a Balaton vagy a Mátra, szinte mindenki ismeri. De van számos hely, melyeket csak egy-egy település lakói ismernek. Az adott településhez tartozó Rácz-út vagy a Bugyi-dűlő

dáit. Ahogy a szavakat szótárba, ezeket a neveket névtárba szedte a tudomány 100-150 évvel ezelőtt. Bács-Kiskun megye egykor nagy erővel végzett helynévgyűjtéseinek megmentéséhez fogott a

zódnak. Megyénkben egy kiváló kutató, Bognár András vezetésével indult el a gyűjtőmunka még 1975-ben. Számos nemzetiség, változatos nyelvjárás található itt. Dr. Bárh M. János 2017-ben kezdte feldolgozni az akkori, kéziratos gyűjteményt, amely már elérhető elektronikus úton. Eddigi gyűjtése nyomán több száz helynevet rögzített, de folyamatosan keresi megyénkben az egyedi elnevezésű, múltunkat őrző helyneveket, amelyeket kötetbe rendezve ad majd át az utókornak. A Bárh Jánossal készült beszélgetés teljes tartalmát a QR-kódra kattintva láthatják és hallhatják.

V. M.

nyilvánvalóan csak azok számára sokatmondó, akik ott éltek vagy élnek. Az identitás, a kötődés alapja azonban, hogy egy közösség ismeri ezeket, hiszen így képes megőrizni a hagyományait, értékeit, legen-

nyelvész, aki elmondta, hogy az élő nyelvi terepmunka során a lakosságot megkérdezve tudják meg, miként hívtak egy-egy dűlőutat, kaszálót, melyek mögött gyakran érdekes történetek, legendák hú-

KARÁCSONYI NÉPSZOKÁSOK MEGYÉNKBEN

A betlehemezés

A karácsonyi ünnepkör egyik legjelentősebb népszokása a betlehemezés, amely tájegységeként változó, hiszen a betlehemesek már karácsony előtt egy héttel járták a házakat, tanyákat, Jézus Krisztus születésére emlékeztetve az embereket.

A népszokás célja a gonosz, ártó szellemek elűzése, ehhez tartozott a zajkeltés, a jelmezek, álarcok viselése.

Gyakorlatának sokszínűségére jellemző, hogy a Felvidékről származó kunbajaiaknál a gyermekek csengővel járták a házakat, és amelyből kiszóltak az ablakon, oda bevitték a betlehemesek a saját kezűleg gyártott házikójukat, hogy

Betlehemezés Hajóson

sen látták, és pénzzel jutalmazták őket.

Kecskemét térségében a gyermekek már karácsony előtt egy héttel rótták az utcákat, míg a la-

előadják a betlehemi szerepjátékot.

Kalocsa környékén a gyerekek Ádám-Éva napján indultak el betlehemiükkel, amit fából vagy keménypapírból készítettek; az előadásért a háziaktól pénzt kaptak.

Érdekesség, hogy a sváb Hajóson a betlehemezésben kizárólag lányok vettek részt, akik szitadoból készítették el a betlehemi csillogót, majd két napon keresztül járták a falut. Természetesen szíve-

josmizsei tanyákon a papírból hajtogatott, templom alakú betlehemmel járták a puszta, amely belülről egy istálló formáját igyekezett felidézni.

A megye más területein bábozással játszották el a történetet, amelyet a bukovinai székelyeknél csobánolásnak hívtak, és a felnőttek a gyerekekkel együtt vettek benne részt.

Hajagos Csaba

MOZAIKOK A KECSKEMÉTI KATONA JÓZSEF MÚZEUM NÉPRAJZI GYŰJTEMÉNYÉBŐL

Luca-napi szokásaink

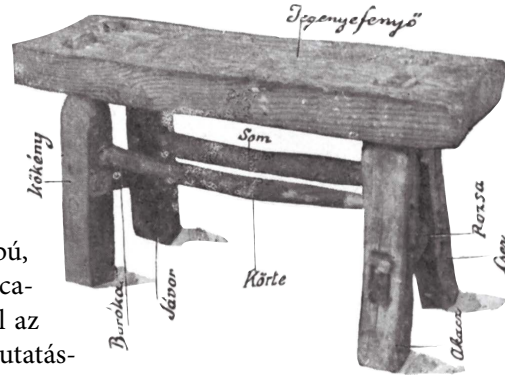
A karácsonyi ünnepkör jeles napjai közül kiemelkedik december 13-a, Luca napja, amelyikhez a néphagyományban számos szokás kötődik.

Luca napján cserépbe vetették a búzát, majd karácsonykor annak nagyságából jósták meg a jövő évi termést. A cserepet nemzeti színű szalaggal kötötték át, és a ka-

A néprajzi gyűjtemésekből tudjuk, hogy a 40-es években Kiskunfélegyházán a férfiak Luca napjától karácsony böjtjéig lucaszéket faragtak. Hajóson is ekkor kezdték ácsolni a négylábú, kilencféle fából készült lucaszéket. Ezt vitték magukkal az éjféli misére, ahol Úrfelmutatáskor – ha átnéztek a székre faragott lyukon – meglátták, hogy táncolnak-e az oltárnál a boszorkányok, de ekkor már szaladniuk is kellett, mert csak otthon nem érhette őket bántódás.

Kecskeméten a lányok 13 cédulát készítettek, mindegyikre egy-egy nevet írtak, és akinek a neve utoljára maradt, a hiedelem szerint az a férfi lett az adott leány férje.

Kiskunfélegyházán ma is élnek olyan lányok, akik ölmet öntenek, és abból következtetnek a jövődöbelijükre.

rácsnyfa alá helyezték.

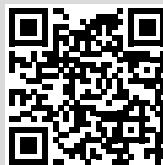
Csávolyon a bunyevácok színes szalaggal kötötték át a búzát, gyertyát tettek a közepébe, majd karácsonykor levágták a búza csúcsát, és január közepéig megőrizték.

Sokak számára ismeretlen az a hajósi szokás, amelyik szerint a gyerekek a „Jézuska csacsijának” vetették a búzát, és amíg szenteste a fát díszítették, a szülők titokban levágták a tetejét, és azt mondták a gyerekeknek, hogy azt a csacsi legelte le.

H. Cs.

DERMEDJ KÖVÉ, HEJRE!

A kőkecske meséje

A lajosmizsei helytörténeti konferencián is kiemelt szerepet kapott az egykor a középkori templom tövében állt kecske alakú kőhöz kapcsolódó legenda, amely a szájhagyomány szerint a török hódoltság időszakához köthető, és a térségben portyázó törökök zsákmányolt kincseit rejtette. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által kiadott Meseföld című kötet bemutatja a Lajosmizsén ma is elevenen élő közös emlékezet egyik sarokpontját, természetesen az írói fantázia (Császár Levente mesemíves) eszközeit kiaknázva.

A mese a QR-kód segítségével teljes egészében megismerhető.

Baranyai őrnagy katonai életképét is díjazták a pályázaton

A Honvédelmi Minisztérium „Katonai-Élet-Képek” elnevezésű fotópályázatán húsz alkotó ötvenkét képéből **Baranyai István** őrnagy *Figyelem* című fotójával harmadik helyezést ért el. A Kiskunmajsán élő tiszt – aki 2016 óta az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred

Felderítő Főnökség főnöke – tíz évvel ezelőtt kezdett komolyabban foglalkozni a fotózással. A díjazott fotó afganisztáni szolgálata idején készült. – *Hogy miért lett „Figyelem” a kép címe? Mert egy őrkatonára teljes figyelemmel a feladatára koncentrálni – mondta el a felvétel-*

ről Baranyai őrnagy, aki általános iskolás korától tudatosan készült a katonai pályára. Baranyai István többször teljesített szolgálatot külföldön, idehaza pedig alakulatával már közreműködött hídfelújításokban, valamint az árvízi védekezésben is a Dunánál. **F. E.**

A mézeskalács, az örök édesség

Az ehető vásárfia, a mézeskalács volt a régi búcsúk és vásárok egyik legnépszerűbb terméke. A gyerekek mindig nagy örömmel vették kézbe a ritka ajándékot. A huszárt vagy babát formázó mézeskalács egyben játékul is szolgált, mígnem egyszer csak elfogyott. Nem beszélve a tükrös szívekről, amelyeket a szeretet vagy szerelem jegyében kaphatott meg a kiválasztott.

mai oktató elmesélte, hogy még egészségügyi főiskolás korában, játékonysági céllal – gyermekintézmények támogatására – sütöttek először mézeskalácsot. Másfél évtizede **Lázár Julianna** mézeskalács-készítő mester tanítványaként sikerrel vizsgázott a népi kismesterségből, így már oktatja is a mézestészta készítését, ami manapság sem veszített népszerűségéből.

A mézeskalács-készítés összetett munka, így az 5 éves technikus képzés résztvevői is két napig sürgöttek-forogtak a középiskola tankonyhájában. Az egyik nap a tésztagyúrás, a másikon a formák kiszaggatása és díszítése volt a feladatuk, és egy térbeli alkotást, egy betlehemet is készítettek.

F. E.

– Régen, amikor még nem volt a maihoz hasonló cukorbőség, az ételeket mézzel is édesítették. Viszont mézből nem termelt sok, és szinte csak ünnepi alkalmak, például lakodalom vagy éppen

karácsony idején került édes tészta az asztalokra – magyarázta **dr. Balogné Dévai Katalin**, a kiskunmajsai Tomori Pál Katolikus Gimnázium, Technikum és Kollégium szakmai oktatója, miközben a turizmus-vendéglátás ágazatban tanulókkal a karácsonyi mézeskalácsok sütésére készülődtek. A mézeskalács-készítés egykoron sok családnak biztosított megélhetést, de változott világ. A keményebb „debreceni tésztáról” a mézeskalácsosok is áttértek a könnyedebb tésztájú, ehető habbal díszített sütemények készítésére. A szak-

BOSZORKÁNYOS MÉZESKALÁCS

25 dkg mézet 5 dkg margarinál összekeverünk. Egy másik edénybe 4 egész tojás, 10 dkg porcukor, 1 szalalkáli, fahéj, szegfűszeg, mézeskalács-fűszerkeverék kerül. Ezeket habverővel összekeverjük, majd hozzáadjuk a margarinos mézet is.

A végén beleszítalunk 70 dkg lisztet, és kézzel összedolgozzuk. (Galuskatészta-keményességű lesz, fóliával letakarjuk, másnap használhatjuk.)

Máz: 3 tojásfehérje és 0,5 kg átszittalt porcukor.

Két új értékkel gazdagodott megyei értéktárunk

Bács-Kiskun Megye Értéktára folyamatosan gazdagodik. Eddig mintegy háromszáz értéket tartanak nyilván a településekről érkezett javaslatok alapján. Ezúttal egy soltvadkert kápolna és egy szabadszállási emlékház került a megyei kiválóságok közé.

SVENT KERESZT-KÁPOLNA
A soltvadkert Szent Kereszt-kápolna – melyet a köznyelvben Lukács-kápolnaként is említenek – Bács-Kiskun megyei viszonylatban kimagasló értéket képvisel. A műemléki védettségű temetőkápolnát 1847-ben Vadkert akkori földesura, Lukács Antal építtette a Szent Kereszt felmagasztalása és Páduai Szent Antal tiszteletére. A klasszicista stílusban épült családi kriptá fölötti római katolikus temetőkápolna hosszú éveken át fontos szerepet töltött be a település életében. A jelenlegi katolikus temető ravatalozójának felépüléséig itt tartották a temetkezési szertartásokat.

DÖRMÖGŐ-HÁZ

József Attila az egyik legkiemelkedőbb és legismertebb költőnk. Életének helyszíneit, mérföldköveit hazánkban öt emlékház

őrzi. Az egyik a Szabadszálláson található Dörmögő-ház, amelyik egykoron a költő nagyapjának volt a tulajdona. József Attila gyermekkorában többször is sok szép napot töltött a nagyszülőknél. A Dörmögő-ház berendezésének és környezetének együttese a magyar parasztság életéhez, tevékenységéhez és hagyományaihoz kapcsolódik. Bemutatja az egykori falusi település szerkezetét egyik jellegzetes elemét, a „Muszáj-kert”-et, és ezenkívül tanúskodik szépirodalmi életünk jeles személye, József Attila és Szabadszállás kapcsolatáról is.

A „Muszáj-kert” elnevezés arra utal, hogy a gabonaféléket szállítóknak – tűzvédelmi okokból – az utazás/szállítás során muszáj volt a szállítmányt a település határában elhelyezniük. Ezeket a kisházban élő csász őrizte. **V. K.**

A régészet mindenki sikertörténete

Nemrégiben vehette át dr. Rosta Szabolcs régész, a Kecskeméti Katona József Múzeum igazgatója azt a szakmai elismerést, amelyet minden évben egy fiatal régész kaphat kiemelkedő tudományos munkásságának elismeréseként. A Kuzsinszky Bálint-emlékéremről a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat Közgyűlése dönt.

A múzeumigazgató hatéves korától régész szeretett volna lenni. Hogy ebben történelemtanár édesanyja, esetleg az Indiana Jones-filmek motiválták, már maga sem emlékszik. 18 évesen felvették az egyetemre, csábította a jogászszakma is ugyan, de aztán maradt a régészetnél.

Hogyan emlékszik a kezdetekre?

– Nagyon érdekelt az ókori Kelet világa, de egy Kecskemét környéki fiatal kutató mihez is fogjon? – mondja mosolyogva. – Kézencfővőnek bizonyultak a kunok. Jöttek az eredmények és a helyszínek, főként a 11–13. századi Árpád-korból, amely nagy perspektívákat és titkokat tartogat. Főként a bugaci Péter-monostor ásatásai kapcsán a tatárjárás és az Árpád-kor dicsőséges időszaka a kedvenc kutatási területem.

A bugacmonostori látogatóközpont, a régészeti feltárás turisztikai vonzerő lett megynkben.

– Kollégáimmal együtt magam is szívesen vagyok terepmunkán,

olykor napi 10-12 órát is, ha a helyzet úgy kívánja, hiszen a hivatásunk egyben a hobbink is. A múzeum hátteret biztosít ennek a munkának, de természetesen nagyon fontos a múzeumi feladat is. Ám egy régész a terepen érzi igazán jól magát. Leginkább a középkori templomokat kutatjuk, és egy valami Bács-Kiskun minden településében közös: mindegyik területén volt középkori templom.

A hiteles múltat ezzel lehet kézzel foghatóvá tenni, és tapasztalatom szerint felértékelődik a település, az ahhoz való kötődés a helyben élők számára is.

Megynk számára meghatározó értéket képviselnek az Önök által feltárt örökségek, a megyei önkormányzat fontosnak tartja a munkájukat.

– Egy évtizeddel ezelőtt a megyei önkormányzat volt a megyei múzeumok hálózatának fenntartója. Ezek a történeti tradíciók, személyes kapcsolatok megalapoz-

ták a múzeum és a megye vezetésének kiváló kapcsolatát. A régészet sikertörténet, amit szeretnek az emberek. Megnyitottuk az ásatásainkat az érdeklődő átlagemberek irányába is, így az elmúlt években több tízezren voltak Bugacon, Félegyházán és Szankon. A valós és feltárt múlt az emberek nyelvére fordítja le a száraz kutatási anyagokat, így mindenki a magáénak érezheti Bács-Kiskun megyében is.

A Rosta Szabolccsal készült interjúnk teljes tartalma a QR-kóddal érhető el.

V. M.

Részletekben megbújó csodák

Mintegy három évtizede kelt életre a kiskunhalasi Hambalkó Magdolna aranykoszorús babakészítő-mester első alkotása. A tv-macit gyermekeknek – Eszternek és Endrének –, no és egy kicsit magának is készítette. Az ikonikus maci mellé azóta számos különleges fantáziaszülött társult. Életre kelti a mesevilágot, ezért jól megférnek egymás mellett tündérek, restaurált játékok, koboldok és manók is. A miniatűr babák 2 centisek, de 170 centiméteres (ember) nagyságúkat is találhatunk az alkotások között.

Magdi 7 évesen, korát meghazudtolva varrta a szebbnél szebb ruhákat babáinak, talán itt kezdődött a szenvedély, de felnőttként ásta bele magát igazán a részletekbe és a megvalósításba. A macit számos másik alkotás követte. Éder apó és Pumukli, Betlehem és egy csodálatos babaház is életre kelt kezei között.

Munkásságára 2007-ben felfigyeltek a helyi művelődési ház dolgozói, és felkérték, hogy állítson össze egy kiállításnyi anyagot. A korábban és folyamatosan papírra vetett tervei alapján a hala-

si felkérésre 30 alkotás készült el. Magdi álmvilágát azóta már sok kiállításon és nemzetközi versenyen megcsodálhatta a közönség, ahonnan szinte mindig elismerésekkel és díjakkal tért haza.

A művészekre jellemző meg-

szállottságának gyümölcse legújabb, 170 x 270 centiméteres, 2000 munkaórás „Halasi mesevilág” című térhatású faliképe, amely a második világháború előtti Kiskunhalasi épületeit és kicsinyített szobrainak együttesét

foglalja magába fantáziaelemekkel és a városra jellemző motívumokkal gazdagítva.

Türelem, sok kitartás, sok befektetett idő és pénz is szükséges egy-egy álma megvalósításához. Gondosan odafigyel minden egyes mozzanatra, részletre, világításra és díszítőelemre. Egy-egy berendezett miniatűr tündérvilágban szinte bármelyik pillanatban életre kelhetnének a lakók. Sok segítséget kap lányától és a kiskunhalasi Bödecs házaspártól is, akiknek az ötlete volt az a tárlat, amelyiken Magdi régi és új munkái láthatók a Kiskunhalasi Református Községi Házban, a Szilády Áron utca 2. szám alatt.

Állandó kiállítás és az alkotás szabadsága – ez az, ami Magdi távlati terveiben szerepel, s ahogy mi, megyében élők őt ismerjük, meg is valósítja azokat. A QR-kóddal elérhető 6 perces kisfilmünkkel Önöket is meghívjuk Hambalkó Magdolna mesevilágába.

V. M.

BÜSZKESÉGEINK

A nemzet művésze lett Kovács Miklós

A tiszakécskei Kovács Miklós Kossuth-díjas képfestőmester november elején a Nemzet Mű-

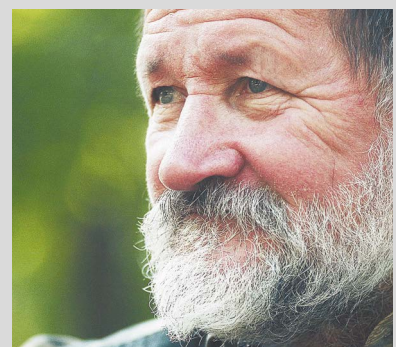

vésze díjat vehette át a Pesti Vigadóban tartott ünnepségen. A népi iparművész tagja annak a mintegy másfél évszázada folyamatosan működő, elismert képfestő-dinasztiának, amely emberöltők óta szolgálja a képfestés ősi magyar hagyományának fennmaradását, sőt művészivé emelését. A kécskei mester munkássága megyei értéktárunkat is gazdagítja.

Buda Ferenc

85 éves

Irodalmi esten köszöntötték Buda Ferencet 85. születésnapja alkalmából barátai, alkotótársai és olvasói a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár dísztermében. A Nemzet Művésze

címmel kitüntetett Kossuth- és József Attila-díjas költő hosszú betegsége után, a koronavírusból felépülve találkozhatott a műveit és személyét egyaránt kedvelő közönségével. Buda Ferenc munkássága első között került a Megyei értékek, kulturális örökség értéktárába is.

Három díjat kapott egy napon

Három díjat kapott egyetlen napon Zsigóné Kati népi iparművész, a tojásdíszítés királya-

nője. Vitéz, lovag és a nemzeti önazonosság művelőjeként is tisztelhetjük október 23-ától. A Kárpát-medencei Vitézi Rendtől lovagi címet, és Erdély országos törzskapitányától a Nemzeti Önazonosságunk Védőmezeje címet vehette át a nemzeti ünnep alkalmából.

Ismét Daróczi Csaba az év természetfotósa

A soltvadkerti pedagógus, megyei Prima-díjas művész, Soltvadkert díszpolgára ötödszörre is elnyerte a természetfotósok legrangosabb elismerését, az Év Természetfotósa díjat.

A valamikor amatőr, hobbifotózásnak induló kedvtelés mára a világot meghódító fotóművésszé érlelte. Idén 15 fotóját válogatták a legjobbak közé, és az év természetfotóját is ő készítette. Az Év Természetfotósa 2021 fotópályázatra

3462 érvényes kép érkezett 173 szerzőtől. Az év „Egy kerty” című természetfotója víz alatti felvétel: egy örvös galamb iszik az erdei madáritatóból.

A díjnyertes, illetve a pályázat utolsó fordulójába jutott 116 fotográfiát november 11. és december 31. között tekinthetik meg az érdeklődők a Magyar Természetudományi Múzeumban, de Csaba Facebook-, illetve weboldalára is érdemes ellátogatni. -s-

FOTÓ: RAVASZ BALÁZS

Tavainkon telelő hatyúk

Ősszel minden évben feldúsul a hazai bütyköshattyú-állomány az északra érkezőkkel, amelyek a fagyok beálltáig nálunk próbálnak meg áttelelni.

Idén különösen nagy csapat gyűlt össze egy Kalocsához közeli, magánkészben lévő halastórendszeren: 674 példányt számolt meg itt a helyi természetvédelmi őr 2021. október 20-án.

A madarak egy része a tavakon táplálkozik főleg vízinövényekkel,

vagy kijárnak a környező tarlókra, vetésekre összeszedni az elhullott magokat, valamint repcét, gabonát csipegetni.

Az ilyenkor észlelhető nagyobb hatyúszám ne tévesszen meg senkit, mert a hazai állomány ennél jóval kevesebb: 350-450 párra tehető. Csakúgy, mint a többi vízmadár, a bütyköshattyú fészkelési lehetőségeit a vizes élőhelyek fogyatkozása és a klimatikus szélsőségek erőteljesen befolyásolják.

FOTÓ: TAMÁS ADÁM

KISKUNSAGI LIBAMUSTRA

Az Alföld országunk egyik legjobb libás helye

Már Petőfi is megénekelte: „Idejárnak a szomszéd nádasokból / A vadlúdak esti szürkületben, (...)” Már napjainkban is sok madarász tudja, hogy a Kiskunság az egyik legjobb „libás hely”. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén a Felső-Kiskunság szikes tavai és pusztái, valamint a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet a legkiemelkedőbb jelentőségű a vadludak szempontjából.

Hazánkban csak egy lúdfaj, a nyári lúd költ, tehát tavasztól őszig csak ezzel a fajjal találkozhatunk. Az összes többi nálunk is megjelenő faj az eurázsiai tundrákon, Izlandon vagy Grönlandon fészkel. Ősszel nagy számban érkeznek hozzánk, majd kora tavasszal visszaindulnak északra. A legnagyobb egyedszámban a nagy lilik telel hazánkban.

Nem feltétlenül csak védett területeken láthatunk vadlibákat. Homogén agrárterületeken, intenzíven művelt szántókon is találkozhatunk nagyobb táplálkozó csapatokkal. Inni, pihenni és éjszakázni azonban elsősorban olyan vizes élőhelyeket keresnek fel, amelyek rendszerint országos védettség alatt állnak, vagy az Európai Unió természetvédelmi hálózatának, a Natura 2000-nek a részét képezik. Itt többszáz, -ezres csapatokba is verődhetnek.

A libák a szikes élőhelyeket preferálják leginkább, bár nem

kizárólag ott fordulnak elő. A kemény tél beálltával, amikor a tavak befagynak, ezeket a területeket is elhagyják, és délebbre húzódnak. Azok az egyedek, amelyek a fagyok ellenére mégis kitartanak a térségben, rendszerint a Dunán éjszakáznak.

Ősszel vagy az őszi induló teleken gyakran előfordul, hogy V alakban húzó csapatokat látunk magasan az égen, akár a települések felett is. Ilyenkor érdemes figyelni a hangjukra, úgy a legkönnyebb meghatározni őket. Távolról a darvak is hasonlóak lehetnek, de az ő krúgásuk nagyon jellegzetes. A liliknek nevüket a hangjukról kapták (éles „lilik-lilik” hangot adnak ki), amelyet könnyen meg tudunk különböztetni a nyári ludak gágogásától.

Ha libalesre adjuk a fejünket, fontos betartanunk néhány szabályt. Mivel a libák rendszerint a nyílt területeken fordulnak elő, ezért ne próbáljunk meg közel

menni hozzájuk, mert nem fog sikerülni. Általában több száz méteres távolságból felrepül az egész csapat, mielőtt még át tudnánk nézni őket. Távcsovet mindenképpen vigyünk magunkkal. Próbáljuk takarásból megközelíteni őket, illetve kerüljük a hirtelen és gyors mozdulatokat. Fokozottan védett természeti területet jelző táblán belülre ne menjünk, kivéve akkor, ha ott tanösvény vagy jelzett turistaút vezet, ezek ugyanis egész évben szabadon látogathatók.

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

FOTÓK: BÁRDOS TIBOR

Édenkert a határ mellett

Az Osztrák–Magyar Monarchia boldog békeidők korszakában Rudolf főherceg, amikor 1878-ban Alfred Brehm híres természetdóssal együtt végzett ornitológiai gyűjtőútjuk során meglátta az Alsó-Duna völgyének egy bizonyos részét, így kiáltott fel: „Paradicsomi állapotok!” Ez az a terület, amelyik Hercegszántótól nyugatra helyezkedik el, az egykori Bellyei Uradalomhoz tartozott, most Ka-

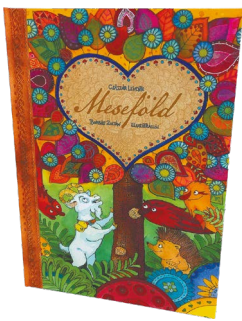
rapancsai Kastély Major néven a Gemenc Zrt. tartja fenn, és jelentős értéktérmető munkája révén megmentette az épületegyüttest. A jellegzetes, Monarchia korabeli, ódon hangulatú épületek közül a legimpozánsabb a Vadászcastély. A Kiskastélyban erdészeti- és vadászattörténeti bemutatóhelyet alakítottak ki. Érdekes ide ellátogatni, mert legendás történelme nem mindennapi.

Meséktől volt hangos Orgovány...

Az orgoványi művelődési házban tartotta hagyományos mesemondó versenyét az orgoványi Dr. Tóth Zoltán Általános Iskola közössége november elején. A megméretetésre 24 kisdíák nevezett. A verseny tematikáját a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat gondozásában kiadott Meseföld, valamint a megjelenés előtt álló Legendás út című kötet meglevenedő történetei adták.

foglalt Gál Szilvia, Orgoványi községi polgármestere, aki megköszönte Szénási Pál főszervező munkáját. A különleges alkalom meglepetésvendége volt a Talpra Magyar Program arca, a Petőfi Sándort megszemélyesítő Bánföldi Szilárd, aki a

A rendezvény nagyszámú közönségét Gyarmatiné Márton Olga, a Dr. Tóth Zoltán Általános Iskola intézményvezetője köszöntötte. Elmondta, hogy a településen élő gyermekek és pedagógusok számára kiemelt jelentőségű az évről évre megrendezett verseny.

közönséggel közösen szavalta el a „költő géniusz” Füstbement terv című versét.

A verseny szoros eredménytel zárult: az első osztályosok közül Orbán Viola lett az első, a harmadikosok között pedig Sallai Zsófia. A negyedikeseik legjobb

Az eseményen a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzatot Hajagos Csaba kulturális örökségvédelmi szakértő képviselte, aki bemutatta a megyei identitás erősítésére irányuló kezdeményezéseket, az egyes közösségek kohézióját alkotó közös kultúrkincs megőrzésének fontosságát.

A rendezvény zsűrijében helyet

mesemondójának járó elismerést Tóth Istvánnak ítélte a zsűri. A felsőtagozatosok között Magó Jázmin bizonyult a legjobbnak, de az eseményen minden mesélő elismerésben részesült, és egy, a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által összeállított ajándécsomagot vihetett haza.

H. CS.

KUNOK DICSŐ KORSZAKA

Iloncsukok Kunszentmiklós pusztáin

A több mint két évtizedre visszatérő kun hagyományörzők egy ősi nemzetség nevét vették fel. Iloncsuk Szabadcsapat néven arra törekednek, hogy minden érdeklődővel megismertessék a magyar kultúrába szervesen beépült kunok régi dicső korszakait. Az Iloncsuk szó jelentése kígyócska, amely a mai Kecskemét környéki pusztákat uraló nemzetség nevéből ered.

A csapat egyik legújabb tevékenysége a török hódoltság területén többször kitelelő krími tatárok bemutatása, valamint az ellenük harcolók megjelenítése, amely az önként szerveződő kiskun milíciában ölt testet. Az elmúlt években egyre hatékonyabban jelenítik meg az 1848–49-es forradalom és szabadságharcban küzdő jászkun nemzetőrséget, továbbá az egyesület több tagja újra életre hívta az eurázsiai sztyeppeneken honos harci felkészítő játékot, a „kecskehúzást”, azaz a köbörét.

A csapat fő profilja mégis a be-település és megtelepedés korszak

kunjainak hiteles viselet-, fegyverzet- és életmód-bemutatója maradt. Munkásságukra és életvitelükre felfigyelt a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Magyar Őstörténeti Kutatócsoport és a PPKE Régészettudományi Intézete is. A közös munka eredményeként dokumentumfilmet forgattak, melynek fő célja, hogy az elmúlt két évtized régészeti és történet-tudományi kutatási eredményeit megismertessék a nagyközönséggel, hiszen a magyar nép 9–10. századi hadtörténelmének kutatását mindig kiemelt figyelemmel kísérték az érdeklődők. A film szereplőit korhű öltözetben és fegyverekkel láthatják, köztük az Iloncsuk Szabadcsapat tagjait is. A dokumentumfilmet Regnum Fest címmel jövő év elején láthatja az érdeklődő közönség.

Tóth Szilvia

Több mint 25 éve készülnek társasjátékok

Már nem sokat kell aludni karácsonyig. Az ajándékvásárláshoz kaphat ötletet, aki igazán értékes, egyedi és mives meglepetést szeretne a feldíszített fenyőfa alá helyezni.

Az utóbbi években reneszánszát éli a társasjátékozás, amely sokféle készséget fejleszt, gyarapítja a tudást és kiváló közösségépítő is. A kínálat igazán bőséges. Erdemes meggondolni, milyen jellegű játékot választunk a magunk vagy a gyermekeink szórakoztatására, hiszen játszva tanulhatunk általuk kultúránkról, történelmünk-ről vagy éppen a Szentírásról. Bács-Kiskun megyében Kiskun-

félegyházán a református egyház égisze alatt több mint 25 éve működik a Parakletos Könyvesház, ahol az egyházi témájú kiadványok

mellett a kezdetektől foglalkoznak bibliai játékok fejlesztésével is. A bibliai társasjátékok piaca meglehetősen kicsi, más történelmi egy-

házaknál sem túl nagy a kínálat. Ezért a kiadó igyekszik minden korosztályhoz szólni, többféle játékot készít és forgalmaz. Az egyik legkedveltebb az Úton, útfélen című, amelyik most új köntösbe bújva örvendezteti meg a játékosokat. Ez egy igazi klasszikus családi játék, amellyel egyszerre játszhatnak kicsik és nagyok. A bibliai útkeresőben a játékosok a hasznos eltöltött idő alatt gyakorolhatják a türelmet, az együttműködést, a kitartást és a szabályok megtartását is. A kiadó társasjátékai attól különlegesebbek, hogy a szórakoztató játékon túl a keresztyén értékeket is közvetítik.

V. K.

Pályázati felhívás rövidfilmek készítésére

Háromperces rövidfilm készítésére lehet pályázni 2022. január végéig, 14 és 20 év közötti fiataloknak.

A film témája valamely helyi vagy megyei jelentőségű érték, ami régi dologra emlékezteti a pályázót, amit a környezetében fontosnak tart megörökíteni, megőrizni, megmenteni.

A pályázat célja az érték-kommunikálás, a pályázók identitástudatának megerősítése, szülőföldjükhöz való kötődésük megerősítése, ismereteik bővítése a helyi értékekről.

Pályázhatnak Bács-Kiskun megyei állandó lakhellyel rendelkező, valamely hazai gimnáziumba, szakgimnáziumban, szak-középiskolában, szakiskolában, készségfejlesztő iskolában tanulói jogviszony keretében tanuló 14–20 év közötti fiatalok.

A filmekkel szemben támasztott követelmények: hossza minimum 2 perc, maximum 4 perc lehet.

A filmek benyújtását három módon teheti meg a pályázó:

- személyesen, vagy
- postai úton (Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat 6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.), illetve
- elektronikusan a leel-ossy.barbara@bacskiskun.hu email címre.

Amennyiben a pályázó a harmadik lehetőséggel szeretne élni, akkor a YouTube-ra történő feltöltés által is megteheti. Ebben az esetben a YouTube linket elektronikus úton szintén a fenti e-mail címre kell elküldeni.

A pályázati adatlap kitöltése a személyes, a postai úton beküldött és a YouTube-os filmfeltöltés esetén is kötelező!

A pályázati adatlap a következő linken érhető el: <http://adattar.bacskiskun.hu/Adattar.pdf>

A beérkezett filmeket három tagból álló zsűri értékeli. A nyertes pályázókat az általuk megadott elérhetőségen keresztül értesítjük. A filmek bemutatásra kerülnek a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat web- és Facebook-oldalán.

A pályázat díjai:

- I. helyezett: 150 000 Ft értékű ajándékutalvány
- II. helyezett: 100 000 Ft értékű ajándékutalvány
- III. helyezett: 50 000 Ft értékű ajándékutalvány

Kérdés esetén érdeklődni lehet Leel-Ossy Barbaránál a fenti email címen vagy a 30/788-9004-es telefonszámon.

A pályázat a TOP-5.3.2-17-BK1-2020-00003 kódszámú projekt keretein belül valósul meg.

Futópálya
Kiskőrösön

Ünnepélyes keretek között avatták fel Kiskőrösön azt a rekortánborítású futópályát, amelyiket a közelmúltban átadott záportározónál, a vízfelületet határoló gát mentén építettek meg. Az eseményt megtisztelte **Révész Máriusz**, az aktív Magyarországért felelős kormánybiztos, valamint **dr. Szélpál Tamás** főtitkár is. A kormánybiztos elmondta, hogy az országos futópálya-építési program célja, hogy a hazai városokban legalább ezer méteres rekortán futópályák létesüljenek, melyekhez pályázati forrást használhatnak a települések. Idén erre 350 millió forintos keret állt rendelkezésre. **Domonyi László** polgármester hangsúlyozta, hogy a város életében a szabadidősportok kedvelői között igen népszerű a záportározó, ahová sokan járnak koccogni, sétálni. Az ünnepélyes szalagátvágás után a helyi óvodások és szüleik, a város vezetői és a szépszámu érdeklődő avatta fel a rekortán futókört. –sé–

Libafutam
negyedszer

Negyedik alkalommal rendezték meg a Libafutam futóversenyt Kiskőrösön a Márton-napi hétvégén.

Alapos bemelegítés után száznál is többen álltak rajthoz, hogy teljesítsék az 5, 10 vagy a 21 kilométeres távot. A rendezvényt az Együtt Egy Szebb Jövőért pályázat keretében bonyolították le a Bács-Kiskun Megyei Szabadidősport Szövetség támogatásával. **Süli András**, a szövetség elnöke nagy jelentőségűnek minősítette a programot, hiszen a tömegsport nagy erőket képes mozgósítani, és az egészséges életmód tudatos kialakításában is fontos, példamutató a szerepe.

A díjátadásakor külön köszöntötték a kiskunhalasi **Tabajdi Józsi bácsit** (a képen), akit jól ismer a futótársadalom, és aki a maga 80 évével a mezőny legidősebb versenyzője volt. –sé–

KESI Sóllymok – a szárnyaló jégghokisok

Kecskeméti jégkorong pár évvel ezelőtt szervezett formában még nem létezett. Gubicz László vezetésével egy lelkes társaság amatőr csapatot alapított, de utánpótláscsapatok nélkül. Négy évvel ezelőtt a Kecskeméti önkormányzat vezetői meghallgatták a kérést, és a Magyar Jégkorong Szövetséggel (MJSZ) karöltve létrehozták a KESI 10. szakosztályát, a jégkorong-szakosztályt.

Az alapításban részt vevők az önkormányzat részéről Szemereyné Pataki Klaudia, Szeberényi Gyula Tamás, dr. Homoki Tamás. A KESI részéről Ivkoviczné Béres Tímea ügyvezető elnök, Sipos Levente MJSZ-főtitkár, Gubicz László szervező, Szabó István Pál, akit később vezetőedzőnek neveztek ki.

Kecskemétet felvették az MJSZ hivatalos tagjai közé. Egy sátras, kis méretű pályában kezdtek toborozni, és hamar kiderült, hogy van igény a téli sportlehetőségekre Kecskeméten. Az U8–U10 korosztály volt az első, akiket beneveztek a bajnokságba.

Jelenleg a Benkó szabadidőparkban lévő – már egy szép, szigetelt, szeptembertől áprilisig nyitva

tartó – pályán edzenek a hokisok. A bajnokságokban U8, U10, U12 3x3, U14 3x3, U16 3x3 csapatokkal indulnak. Szép eredményeket értek el: a 2019–2020 bajnokságban bajnok lett az U14 3x3 csapat, ami még abban az évben mindennek nagy meglepetést okozott. A 2020–2021 bajnokság aztán meghozta a megálmodott sikereket, mert az U14-es csapat a döntőben legyőzte a sokkal nagyobb egyesü-

let, a DVTK csapatát. Az U16-os együttes is bajnok lett hazai pályán, a döntőben izgalmas mérkőzésen legyőzték az FTC-t.

Egyelőre 100 főnyi gyerek jégkorongozik, edzőik (Redler Attila, Varga Dániel, Borbély András, Szabó István Pál vezetőedző) jelentős munkát végeznek az iskolák korcsolyaoktatási programjában is, hiszen naponta több mint 100 iskolás gyereket tanítanak meg

korcsolyázni októbertől egészen márciusig.

Várják az 5–8 éves gyerekeket, akik meg szeretnék ismerkedni a jégkoronggal. Ingyen biztosítanak minden gyereknek védőfelszerelést.

Jelentkezni lehet Szabó István Pál vezetőedzőnél a 06-209-232-484 vagy a kesisolymok@gmail.com e-mail-címen.

V. J.

FITNESSPARKBAN EDZ A FELSŐSZENTIVÁNI NINJA WARRIOR

A legjobbak között zárt
Ternák Tamás

Az elmúlt években gombamód sokasodtak Bács-Kiskun megyében a szabadidő fitnessparkok. Szinte már alig találni olyan települést, ahol ne lenne ilyen sportolási lehetőség. Van, ahol csupán néhány eszköz áll rendelkezésre, míg más helyeken igen komoly eszközparkon lehet izzadni.

Felsőszentivánon néhány évvel ezelőtt létesítettek szabadidő fitnessparkot, amit azóta rendszere-

sen használnak a településen élők, mint Ternák Tamás is, akinek neve már országosan is ismert, hiszen a sportember a Ninja Warrior versenyében szenzációs teljesítménnyel a döntőig jutott. Felkészülésének

meghatározó helyszíne volt a fitnesspark. Mint mondja, rendszeresen jönnek a fiatalok, hogy megnézzék, milyen feladatokat csinál edzései során. Úgy véli, hogy nagy vonzereje van a parknak, motivációt jelent sokak számára. Tamás nagyon komplexnek minősítette a parkot, ahol egy edzésbe bele sem szokott férni a teljes eszköztár.

Vörös Szilárd polgármester szerint a park igen népszerű a felsőszentivániak körében. A jár-

ványhelyzet miatt főként közkedelt a szabad levegőn végezhető mozgás. Pályázat útján szeretnék újabb kültéri kondigépeket növelni a park eszköztárát.

PT

Indul a Téli Kupa
teremlabdarúgó-bajnokság

A pandémia miatt elrendelt egy év kényszerzünet után visszatér Kalocsára a nagy hagyományokkal rendelkező, rendszerint nagy érdeklődést kiváltó Téli Kupa teremlabdarúgó-bajnokság. A november utolsó hétvégéjén indult összecsapások egyik kuriózuma, hogy a nagyobb közönségszám elérése érdekében a kalocsai és a vidéki amatőr csapatokban ezúttal profi együttesek igazolt játékosai is pályára léphetnek.

A kupát Kalocsa Város Önkormányzata Gyerme-, Ifjúsági és Sportbizottsága szervezi. **Schmidt Rajmund** elnök elmondta, hogy a Téli Kupa-

pa-bajnokság hiányát tavaly mind a teremfocit kedvelő csapatok, baráti társaságok, mind a közönség megsínylette. Idén a kalocsai együttesek mellett Dusnokról, Hajósról, Császártöltésről is várnak csapatokat. A megszokott, senior és amatőr csapatokban igazolt játékosok is lehetnek, illetve elindítanak egy profi kategóriát is.

A jelentkezés szinte az utolsó pillanatig mindenki számára nyitva áll, regisztrálni a schmidttrajmund@kalocsa.hu e-mail-címen lehet.

Zs. F.